T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 835
KARAR NO : 2015 / 871
KARAR TR : 28.12.2015

ÖZET: Sigortalı aracın uğradığı hasar bedelini ödeyen sigorta şirketinin, zararın idarece giderilmesi istemiyle açtığı rücuen tazminat davasının, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A. A.Ş.
Vekilleri : Av.S.A.-Av.S.Ö.
Davalı : İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekilleri : Av.Ö. A.E., Av.E.Ö. B.

O L A Y : Davacı vekili; 35 AE 5945 plakalı vasıtanın, R.Ç. yönetiminde iken 25.05.2009 tarihinde müvekkili sigorta şirketine kasko sigorta poliçesi ile sigortalı 09 BD 041 plakalı vasıtaya kusurlu olarak çarpmak suretiyle hasara uğramasına sebebiyet verdiğini; ekspertiz raporuna istinaden 16.06.2009 tarihinde hasar bedeli olarak 16.141,60 TL .nin müvekkili tarafından kasko sigortalısına ödendiğini; sigortalı araç pert olduğu için sovtaj değeri olarak 5.040,00 TL tahsilat sağlandığını; fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kayıt ve şartı ile 11.000,00 TL alacağın tahsili amacı ile rücuen işbu zararın tahsili talebiyle 35 AE 5945 plakalı araç maliki ve sürücüsü bulunan R.Ç. aleyhine Karşıyaka 1.Asliye Hukuk Mahkemesinin E:2009/429 sayılı dosyası ile dava ikame edildiğini; anılan dava dosyasında kusura ilişkin bilirkişi raporu alındığını, R.Ç.'nin %50, yol yapılımdan sorumlu idare İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin de %50 kusurlu olduğunun belirlendiğini, anılan kusur oranı doğrultusunda İzmir Büyükşehir Belediyesi aleyhine iş bu davanın açıldığını; ayrıca, usul ekonomisi açısından davalarının Karşıyaka 1.Asliye Hukuk Mahkemesinin E:2009/429 sayılı dosyası ile birleştirilmesini istediklerini ifade ederek; fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla; öncelikle Hukuki ve fiili irtibat bulunması nedeni ile davalarının Karşıyaka 1.Asliye Hukuk Mahkemesinin E:2009/429 sayılı dosyası ile birleştirilmesine; 5.300,00 TL.nin ödeme tarihi olan 16.06.2009 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığından tahsiline karar verilmesi istemiyle 24.5.2011 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

Karşıyaka 1.Sulh Hukuk Mahkemesi: 27.7.2011 gün ve E:2011/849, K:2011/1337 sayı ile, "(…)Karşıyaka 1. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2009/429 esas sayılı dosyasının incelenmesinde davacısının Ak Sigorta A.Ş., Davalının R.Ç. olduğu, yine dosyanın içine birleşen İzmir 8. Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 2009/1339 esas 2010/1880 karar sayılı dosyasının davacısının İzmir Büyükşehir belediye Başkanlığı, davalısının R.Ç. olduğu her iki dosyanın da 25/05/2009 tarihinde R.Ç.'nin kullandığı 35 AE 5945 plakalı araç ile Anadolu cd. Seyir halinde iken Engin Koçak'ın kullandığı 09 BD 041 plakalı araca çarpması sonucunda meydana gelen zararın tazminine ilişkin olduğu, İzmir 8. Sulh Hukuk Mahkemesinin dosyasının Karşıyaka 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2009/429 esas sayılı dosyası ile birleştirildiği, Mahkememiz dosyasının da aynı olaya dayalı olduğu, ve dosyalar arasında hukuki ve fiili irtibat bulunduğu anlaşılmış olup aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM : Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

Mahkememizin bu dosyasının Karşıyaka 1. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2009/429 esas sayılı dosyası ile Birleştirilmesine, esasın bu şekilde kapatılarak birleşen dosya üzerinden yargılamaya devam olunmasına…" karar vermiştir.

Karşıya 1.Asliye Hukuk Mahkemesi:23.2.2012 gün ve E:2009/429, K:2012/25 sayı ile, Davacısının Aksigorta A.Ş., Davalısının R.Ç. olduğu ve İ. A.Ş.ye ihbar olunan asıl dava ile; Davacı sının İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Davalı sının R.Ç. olduğu İzmir 8. Sulh Hukuk Mahkemesinin E:2009/1339, K:2010/880 sayılı dosyası ile ve Davacı sının Aksigorta A.Ş., Davalı sının İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı olduğu Karşıyaka 1. Sulh Hukuk Mahkemesinin E:2011/849, K: 2011/1337 sayılı dosyasını birleştirmiş; asıl ve birleştirilen davaların geniş özetlerine yer verdikten sonra; Asıl dosya yönünden davanın KISMEN KABULÜ ile 5.355,00 TL tazminatın 06/06/2009 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı R.Ç. den alınarak davacıya verilmesine, fazlaya ilişkin talebin reddine; Birleşen Karşıyaka 1. Sulh Hukuk Mahkemesinin 2011/849 Esas sayılı dosyası yönünden davanın kabulü ile 5.300,00 TL.nin ödeme tarihi olan 16/06/2009 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı İzmir Büyükşehir Belediyesinden alınarak davacıya verilmesine; Birleşen İzmir 8. Sulh Hukuk Mahkemesinin 2009/1339 Esas sayılı dosyası yönünden fazlaya ilişkin haklar saklı kalmak kaydıyla 200,00 TL nin olay tarihi olan 25/05/2009 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı R.Ç.nden alınarak davacıya verilmesine karar vermiştir.

Bu karar temyiz edilmiştir.

Yargıtay 17.Hukuk Dairesi: 28.2.2013 gün ve E:2012/7324, K:2013/2445 sayı ile, "(…)… hüküm, birleştirilen

2011/849 Esas sayılı dosyası davalısı İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Temyize konu edilen ve asıl dosya ile birleştirilmesine karar verilen Karşıyaka 1. Sulh Hukuk Mahkemesinin 2011/84 9-1337 sayılı dosyasındaki dava kasko sigorta sözleşmesi ve halefiyet kurallarına dayanılarak davalı İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı aleyhinde açılan rücuen tazminat istemine ilişkindir.

Kaza tesbit tutanağında asıl davada davalı olan R.Ç.'nin aracı ile seyir halinde iken köprü altında yaklaşık 25 mt uzunluğunda 1 mt genişliğinde 10cm derinliğinde yol yapımı çalışmasından kanal çukuruna düşmesi ve aracın direksiyon hakimiyetinin kaybedilmesi sonucu orta şeritte seyreden davacıya kasko sigortalı araca çarpması nedeniyle Ergin Koçak yönetimindeki sigortalı aracın hasarlandığı belirtilmiştir. Davacı vekili, asıl davada R.Ç. aleyhine dava açarak şimdilik 11.000 TL tazminatın bu davalıdan tahsilini talep etmiş, 2011/849 Esas sayılı birleştirilen dava dosyasında ise davalı İzmir Büyükşehir Belediyesinin yol yapım çalışmaları nedeniyle gerekli tedbirleri almaması nedeniyle asıl davanın davalısı R.Ç.'nin %50, davalı Belediyenin %50 oranında kusurlu olduklarını belirterek %50 kusur oranına göre şimdilik 5300 TL.nin davalı İzmir Büyükşehir belediyesinden ödeme tarihinden işleyecek yasal faizi ile tazminini istemiştir. Davacıya kaskolu araçta diğer davalının kusuru yanında davalı belediyenin görev kapsamında kalan yol yapım çalışmaları sırasında gerekli emniyet ve güvenlik tedbirlerinin alınmamasından dolayı hasar meydana gelmiştir. Kamu hizmeti görmekle yükümlü olan belediyelerin yol yapım ve onarım hizmetleri sırasında verdikleri zararlardan kaynaklanan davalar özel hukuk hükümlerine tabi değildir. Davalı Belediye aleyhindeki dava İdarenin, Kamu hizmeti kusuruna dayanılarak açılmıştır. Hizmet kusurundan dolayı açılan davaların İdari Yargılama Usulü Hakkındaki Kanununun 2.Maddesi hükmü uyarınca tam yargı davası olarak ikame edilmesi gerekmektedir. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olup, mahkemece kendiliğinden dikkate alınması zorunludur. Somut olayda davalı Belediye hakkında hizmet kusuruna dayalı olarak açılan davaya bakma görevi idari yargı yerine aittir. Bu durumda mahkemece davanın hizmet kusuruna dayanılarak açıldığının anlaşılmasına ve mahkemece de bu esasa göre davalı belediyeye sorumluluk yüklenmesine göre 2011/849 Esas sayılı dava hakkında yargı yolu bakımından görevsizlik kararı verilmesi gerekirken isin esasına girilerek yazılı olduğu biçimde hüküm kurulması doğru görülmemiştir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan sebeplerle davalı İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı vekilinin (Karşıyaka 1. Sulh Hukuk Mahkemesinin 2011/849-1337 sayılı birleşen dava dosyası yönünden verilen karara ilişkin) temyiz itirazının kabulü ile hükmün davalı Belediye yararına BOZULMASINA, bozma sebebine ve şekline göre davalı Belediye vekilinin sair temyiz itirazlarının şimdilik incelenmesine yer olmadığına…" karar vermiştir.

KARŞIYAKA 1.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 26.9.2013 gün ve E:2013/304, K:2013/457 sayı ile, "(…) MAHKEMEMİZ KARARI :

Mahkememizin 23/02/2012 tarih ve 2009/429 Esas 2012/25 Karar sayılı ilamı ile Asıl davanın kısmen kabulü ile 5.355,00 TL tazminatın 06/06/2009 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı R.Ç. den alınarak davacıya verilmesine, fazla ilişkin talebin reddine, Birleşen Karşıyaka 1.Sulh Hukuk Mahkemesinin 2011/849 Esas sayılı dosyası yönünden davanın kabulü ile 5.300,00 TL nin ödeme tarihi olan 16/06/2009 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı İzmir Büyükşehir Belediyesinden alınarak davacıya verilmesine, Birleşen İzmir 8.Sulh Hukuk Mahkemesinin 2009/1339 Esas sayılı dosyası yönünden fazlaya ilişkin haklar saklı kalmak kaydıyla 200,00 TL nin olay tarihi olan 25/05/2009 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı R.Ç.'den alınarak davacıya verilmesine karar verildiği anlaşılmıştır.

YARGITAY KARARI :

Yargıtay 17.Hukuk Dairesinin 28/02/2013 tarih 2012/7324 Esas 2013/2445 Karar sayılı ilamı ile bozma kararı verildiği anlaşılmıştır.

Mahkememizce yasa ve usule uygun görülen Yargıtay Bozma ilamına uyulduğu anlaşılmıştır.

DELİLLER VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık trafik kazasından doğan tazminat istemine ilişkindir.

Mahkememiz kararının Yargıtay 17. Hukuk Dairesince bozulması üzerine yasa ve usule uygun görülen Yargıtay Bozma ilamına uyularak yeniden yapılan yargılama neticesinde; Davacıya kaskolu araçta diğer davalının kusuru yanında davalı Belediyenin görev kapsamında kalan yol yapım çalışmaları sırasında gerekli emniyet ve güvenlik tedbirlerinin alınmamasından dolayı hasar meydana geldiği, kamu hizmeti görmekle yükümlü olan Belediyelerin yol yapım ve onarım hizmetleri sırasında verdikleri zarardan kaynaklanan davaların özel hukuk hükümlerine tabi olmadığı, davalı Belediye aleyhindeki dava idarenin kamu hizmeti kusuruna dayanılarak açıldığı, hizmet kusurundan dolayı açılan davaların idari yargılama hakkındaki kanunun 2. Maddesi hükmü uyarınca tam yargı davası olarak ikame edildiği, görev kurallarının kamu düzenine ilişkin olduğu, olayda davalı Belediye hakkında hizmet kusuruna dayalı olarak açılan davaya bakma görevinin idari yargı yerine ait olduğu, bu durumda Mahkememizce davanın hizmet kusuruna dayanılarak açıldığının anlaşılmasına ve Mahkemece de bu esasa göre de davalı Belediyeye sorumluluk yüklenmesine göre birleşen Karşıyaka 1. Sulh Hukuk Mahkemesinin 2011/849 dosya yönünden Mahkememizin görevsizliğine karar verilerek aşağıdaki gibi hüküm kurmak gerekmiştir.

HÜKÜM :

Yukarıda açıklanan nedenlere, kararın dayandığı yasal gerekçeye, dosyadaki delillere ve Hakimin taktirine göre;

Birleşen Karşıyaka 1. Sulh Hukuk Mahkemesinin 2011/849 Esas sayılı dosya yönünden idare mahkemeleri görevli olmakla mahkememizin görevsizliğine,

Diğer taleplerle ilgili karar kesinleşmiş olduğundan karar verilmesine yer olmadığına…"karar vermiş; bu karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı Aksigorta A.Ş. vekili bu defa, 35 AE 5945 plakalı aracın R.Ç. yönetiminde iken 25.05.2009 tarihinde müvekkili sigorta şirketine kasko sigorta poliçesi ile sigortalı 09 BD 041 plakalı araca çarpmak suretiyle hasara uğramasına sebebiyet verdiği ve maddi hasar bedeli olan 5.300,00 TL'nin, davalı idareye sorumlu olduğu bölgede gerekli önlemleri alınmaması nedeniyle kaza tutanağında %50 kusur verildiği iddiasıyla, ödeme tarihi olan 16.06.2009 tarihinden

itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte rücuen ödenmesine karar verilmesi istemiyle İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığına karşı, 11.12.2013 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

İzmir 3. İdare Mahkemesi, 30.06.2015 tarih ve E:2014/555, K:2015/877 sayı, uyuşmazlığın esasını inceleyerek, davanın kabulüne, 5.300,00 TL maddi tazminatın adli yargıda dava açma tarihi olan 24/05/2011 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı idare tarafından davacıya ödenmesine karar vermiş; davacı vekili tarafından bu karara itiraz edilmiştir.

İZMİR BÖLGE İDARE MAHKEMESİ 1.KURULU: 3.11.2015 gün ve E:2015/2584 sayı ile, "(…) 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1.maddesinde, Kanunun amacının, karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulamasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu Kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, bu Kanunla belediyelere verilen görevlerin il ve ilçe trafik komisyonları ve mahalli trafik birimleri ile işbirliği yapılarak yürütüleceği, her belediye başkanlığı bünyesinde, hizmet kapasitesi gözönünde tutularak İçişleri Bakanlığınca tespit edilecek ölçülere ve genel hükümlere göre, belediye trafik şube müdürlüğü, şefliği veya memurluğu kurulacağı belirtilmekte, görev ve yetkilerinin de; yapım ve bakımından sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmak, gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmak, karayolu yapısında ve üzerinde yapılacak çalışmalarda gerekli tedbirleri almak, aldırmak ve denetlemek, karayolunda trafik için tehlike teşkil eden engelleri gece veya gündüze göre kolayca görülebilecek şekilde işaretlemek veya ortadan kaldırmak, yol yapısı veya işaretleme yetersizliği yüzünden trafik kazalarının vukubulduğu yerlerde, yetkililerce teklif edilen tedbirleri almak, çocuklar için trafik eğitim tesisleri yapmak veya yapılmasını sağlamak, bu Kanun ve bu Kanuna göre çıkarılan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmak olarak belirtilmiştir.

Öte yandan, 2918 sayılı Yasanın, 19.1.2011 günlü Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir." ; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz." denilmiştir.

Öte yandan, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 2592 ve 5791 Kanunlarla değişik 19.maddesinde "Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.

Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir." hükmü yer almaktadır.

Keza, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin (Hukuk Bölümü) 06/07/2015 tarih ve E:2015/495, K:2015/511 sayılı kararı ile "Başvuruya konu 2247 sayılı Yasa'nın 20. maddesinde; "Daha önce Uyuşmazlık Mahkemesince yargı mercii belirtilmemiş olan bir davada temyiz incelemesi yapan yüksek mahkeme, davanın, davaya bakan mahkemenin görevi dışında olduğu kanısına varırsa, incelediği kararı bozacak yerde, incelemeyi erteleyerek yargı merciinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurmaya karar verebilir." hükmüne yer verilmiştir. Yasa metninde de anlaşılacağı üzere, bu madde kapsamında görev uyuşmazlığının çözümü için Uyuşmazlık Mahkemesine başvuru yapabilecek merciler, temyiz incelemesi yapmaya yetkili yüksek mahkemelerdir ve bölge idare mahkemesinin yasa metninde geçtiği şekilde yüksek mahkeme olarak kabulü mümkün değildir. Her ne kadar 2577 sayılı Yasa'nın geçici 8. maddesindeki düzenleme nedeniyle henüz uygulamaya geçmese de, 18.06.2014 tarih ve 6545 sayılı Yasayla 2576 sayılı Kanun'un 3/A maddesinin b fıkrasında yapılan değişiklik gereğince bölge idare "istinaf başvurularını inceleyip karara bağlama" yetkisi verilse ve yeni düzenlemeden sonra artık bölge idare mahkemeleri de bir nevi temyiz mercii olsalar da, 2247 sayılı Yasa'nın 20. maddesinde, istinaf incelemesi yapan üst derece mahkemelerinin de bu maddeye dayanarak Uyuşmazlık Mahkemesine başvuru yapabilmelerine ilişkin bir değişiklik yapılmaması nedeniyle bu mahkemelerce, 2247 sayılı Yasa'nın 20. maddesi kapsamında Mahkememize başvuru yapılması mümkün değildir.

Ancak, bölge idare mahkemesinin incelemekte olduğu bir dosyada, başka bir yargı koluna mensup mahkemenin görevli olduğunu düşünmesi halinde ve diğer yargı kolundaki görevsizlik kararının kesinleşmesi koşuluyla varlığını ileri sürdüğü görev uyuşmazlığının çözümü için 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi gereğince Uyuşmazlık Mahkemesine başvurmasında herhangi bir engel bulunmamaktadır. Yapılan başvurunun kabulü ve incelenebilmesi için de, müracaatın Yasa'nın 19. maddesine göre yapılması gerekmektedir." gerekçesine yer verilmekle, Bölge İdare Mahkemelerince 2247 sayılı Yasa'nın 20. maddesine göre değil, 19.maddesine göre başvuru yapabilecekleri kabul edilmiş bulunmaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı kasko şirketine 3705-K-21539597 no'lu kasko poliçesi ile sigortalı 09 BD 041 plakalı araca 35 AE 5945 plakalı aracın 25.05.2009 tarihinde Anadolu Caddesini takiben Naldöken Köprüsü altında yaklaşık 25m uzunluğunda 1 metre genişliğinde 10 cm derinliğinde yol yapım çalışmasında kalan çukura düşmesi ile direksiyon hakimiyetini kaybederek çarpması sonucunda hasar bedeli olan 5.300,00 TL'nin tazmini istemiyle Karşıyaka 1.Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 2011/849 esas sayılı dosyasında açılan davada Mahkemenin 27.07.2011 tarih ve E:2011/849,K:2011/1337 sayılı kararıyla dosyanın, davacının diğer aracın maliki ve sürücüsü R.Ç.'ye karşı açılmış

bulunan Karşıyaka 1.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2009/429 esas sayılı dosyasıyla birleştirilmesine karar verildiği, Karşıyaka 1.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2009/429 esas sayılı dosyasında Adli Tıp Kurumundan alınan raporda kazaya karışan R.Ç.'nin %50, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın %50 kusurlu olduğunun saptandığı ve bu rapora göre Mahkemece birleşen Karşıyaka 1.Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 2011/849 esas sayılı dosyası yönünden davanın kabulüne ve 5.300,00 TL'nin ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle davacıya verilmesine karar verildiği, bu kararın davalı idare tarafından temyizi üzerine Yargıtay 17. Hukuk Dairesi'nin 28.02.2013 tarih ve E:2012/7324,K:2013/2445 sayılı kararıyla birleşen Karşıyaka 1.Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 2011/849 esas sayılı dosyası yönünden görevsizlik kararı verilmesi gerektiği gerekçesiyle bozduğu, bozma sonrasında Karşıyaka 1.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin E:2013/304 sayılı dosyasında Mahkemece verilen 26.9.2013 tarih ve E:2013/304,K:2013/457 karar sayılı kararı ile birleşen Karşıyaka 1.Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 2011/849 esas sayılı dosyası yönünden davanın görev yönünden reddine karar verdiği ve bu kararın temyiz edilmeksizin 05.12.2013 tarihinde kesinleşmesi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Belediye aleyhine idare mahkemesinde açılan başka bir tazminat talepli tam yargı davasında, İdare Mahkemesinin, 2918 sayılı Yasanın 110.maddesinin 1.fıkrasının birinci ve ikinci cümlelerinin Anayasaya aykırı olduğu kanısına varmakla, bu iki cümlenin iptali istemiyle yaptığı başvuruyu inceleyen Anayasa Mahkemesi'nin 8.12.2011 gün ve E:2011/124, K:2011/160 sayılı ve 8.11.2012 gün ve E:2012/118, K:2012/170 sayılı aynı içerikli iki kararları ile; "2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 110. maddesinin birinci fıkrasında, bu Kanun'dan doğan sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceği öngörülmektedir. İtiraz başvurusunda bulunan mahkeme ise idare mahkemesi olup davaya bakmakta görevli ve yetkili mahkeme değildir.

Başvurunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir." şeklinde hüküm kurulmuştur.

Yine, aynı nitelikte bir çok ihtilafta da Uyuşmazlık Mahkemesince adli yargı yerlerinin görevli olduğu yönünde kararlar verilmiştir. (Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümünün 01/04/2014 tarih ve E:2014/458, K:2014/489 sayılı, 03/03/2014 tarih ve E:2014/178, K:2014/225 sayılı, 30/12/2013 tarih ve E:2013/1497, K:2013/1786 sayılı kararları.)

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin benzer bir konuda İdare Mahkemesi'nin davaya bakmakla görevli bulunmadığı yolundaki kararları gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana geldiği öne sürülen maddi zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, idari yargının bu davaya bakmakla görevli olmadığına, önceden adli yargı yerince verilmiş görevsizlik kararı olması nedeniyle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19.maddesi uyarınca, görevli yargı merciinin belirlenmesi için dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine…" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 28.12.2015 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Bölge İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, adli ve idari yargı yerleri arasında Davacı Aksigorta A.Ş. tarafından, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığına karşı açılan dava ve trafik kazası nedeniyle oluştuğu ileri sürülen 5.300,00 TL. hasar bedelinin tahsili istemi yönünden görev uyuşmazlığın doğduğu idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN'un davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, sigortalı aracın uğradığı hasar bedelini ödeyen sigorta şirketinin, zararın davalı idarece giderilmesi isteminden ibaret bulunan bir rücuen tazminat davasıdır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya

sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davacı şirkete kasko poliçesi ile sigortalı 09 BD 041 plakalı araca, 35 AE 5945 plakalı aracın 25.05.2009 tarihinde Anadolu Caddesini takiben Naldöken Köprüsü altında yaklaşık 25m uzunluğunda 1 metre genişliğinde 10 cm derinliğinde yol yapım çalışmasında kalan çukura düşmesi ile direksiyon hakimiyetini kaybederek çarpması sonucunda hasar meydana geldiği, Adli Tıp Kurumundan alınan raporda İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın %50 kusurlu olduğunun saptandığı, yol yapımından sorumlu olan idarenin, sorumlu olduğu miktar olan 5.300,00 TL'nin tazmini istemiyle, görev uyuşmazlığına konu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fikrasında "Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İzmir Bölge İdare Mahkemesi 1.Kurulunun başvurusunun kabulü ile Karşıyaka 1.Asliye Hukuk Mahkemesinin 26.9.2013 gün ve E:2013/304, K:2013/457 sayılı (Birleşen Karşıyaka 1. Sulh Hukuk Mahkemesinin 2011/849 Esas sayılı dosyası yönünden verdiği) görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle İzmir Bölge İdare Mahkemesi 1.Kurulunun BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Karşıyaka 1.Asliye Hukuk Mahkemesinin 26.9.2013 gün ve E:2013/304, K:2013/457 sayılı (Birleşen Karşıyaka 1. Sulh Hukuk Mahkemesinin 2011/849 Esas sayılı dosyası yönünden verdiği) GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 28.12.2015 gününde, Üye Süleyman Hilmi AYDIN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
ÖZGÜLDÜR	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN

KARŞI OY

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.9.2015 gün ve E:2015/670, K:2015/671 sayılı kararında belirtmiş olduğum düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyorum. 28.12.2015

ÜYE
Süleyman Hilmi AYDIN